

SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ

Prowadzenie wymian oraz umacnianie polskiej tożsamości wśród młodzieży przebywającej poza granicami Polski

Kurs opracowany w ramach projektu:

„Letnia Szkoła Akademii Młodzieżowej 2018 - przygotowanie młodzieżowych liderów polskiej społeczności w Southampton do budowania więzi z Polską w swojej społeczności”.

Projekt współfinansowany w ramach sprawowania opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią i Polakami za granicą

Wprowadzenie

Cele kursu

Cele szkoleniowe kursu:

1. Nabywanie wiedzy dotyczącej znaczenia wymian międzynarodowych.
2. Nabywanie wiedzy i umiejętności dotyczących dobrego przygotowania i prowadzenia wymian międzynarodowych.
3. Nabywanie wiedzy i umiejętności dotyczących umacniania polskiej tożsamości wśród młodzieży przebywającej poza granicami Polski.

Część 1.
Wprowadzenie

Przebieg kursu

Przebieg kursu

Kurs składa się z następujących części:

- 1. Dlaczego wymiana ?** - o znaczeniu wymian międzynarodowych
- 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian** - W tej części omówione zostaną wskazówki ułatwiające jak najlepsze przygotowanie wymiany i jej realizację
- 3. Znaczenie tożsamości i patriotyzmu w życiu człowieka** - Ta część jest omówieniem zagadnień związanych z kształtowaniem się młodego człowieka poza granicami Polski

Część 1. Wprowadzenie

Materiał kursowy

Materiał kursowy

Kurs został opracowany z wykorzystaniem materiałów Fundacji Szczęśliwie Dzieciństwo, dotyczących prowadzenia zajęć z młodzieżą.

Podczas kursu omówimy zagadnienia prowadzenia zajęć z młodzieżą w formie wymian młodzieżowych.

Przy omawianiu prowadzenia wymian odwołamy się do szablonu stosowanego przez Fundację Szczęśliwie Dzieciństwo- tworzenia firm młodzieżowych.

Część 1.
Wprowadzenie

Opis kursu

Ramki rozwijające

W treści kursu znajdziecie ramkę, pozwalającą na lepsze przyswojenie treści:

Ważna uwaga !

W ramce znajdują się najważniejsze informacje, uwagi i spostrzeżenia, o których często zapominamy.

Dlaczego wymiana ?

o znaczeniu wymian
międzynarodowych

Część

1.

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

Znaczenie słowa wymiana

Samo słowo wymiana związane jest z handlem, jest to „danie lub otrzymanie czegoś za coś innego”.

Wymiany młodzieżowe to również „handel” szeroko pojętą wiedzą i doświadczeniem pomiędzy młodymi ludźmi. Podczas takich spotkań dochodzi do swoistego rodzaju handlu, każdy człowiek jest inny, ma swoje doświadczenia i ma co innego do „sprzedania”- czyli zaoferowania drugiej osobie.

Wymiany prowadzone są najczęściej wśród rówieśników, i służą do zdobywania wiedzy, informacji poza szkołą czy granicami państwa.

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

Wymiana międzynarodowa

to zaplanowane działanie polegające na zdobywaniu doświadczenia przez młodych ludzi, jest ona niepowtarzalną okazją do poznania nowych kultur, tradycji obyczajów a przede wszystkim do poznania nowych ludzi i okrywania samego siebie.

W naszym kursie będziemy chcieli skupić się na prowadzeniu wymian pomiędzy polskimi szkołami prowadzonymi poza granicami Polski a szkołami z Polski oraz na budowaniu polskiej tożsamości w młodych ludziach.

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

Cele wymiany międzynarodowej

Cel główny

Głównym celem wymian młodzieżowych to przede wszystkim skupienie się na wszechstronnym rozwoju młodzieży. Wymianie powinien przyświecać cel rozwoju młodego człowieka, jego doświadczenia i umiejętności. Wymiana powinna być w 100% zorganizowana dla młodego człowieka.

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

Cele szczegółowe wymian międzynarodowych:

- wzmocnienie dialogu międzykulturowego
- wymiana doświadczeń
- budowanie postaw otwartości
- wspieranie postaw obywatelskich
- rozwijanie kompetencji społecznych, w tym komunikacyjnych
- odkrywanie wspólnych korzeni
- przewyciężanie uprzedzeń i stereotypów
- budowanie postaw patriotyzmu
- budowanie poczucia przynależności do Polskiego społeczeństwa
- nauka historii Polskiej
- nauka tradycji, obyczajów polskich

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

Funkcje wymiany międzynarodowej

2 ważne **funkcje** wymiany międzynarodowej:

- **Edukacyjna** - młodzież uczestnicząc w wymianie poznaje nowe zagadnienia, poszerza swoją wiedzę z zakresu m.in. historii, geografii, języków obcych.
- **Społeczna** - młodzież uczestnicząc w wymianie ma okazję rozwinąć swoje kompetencje społeczne, komunikacyjne, poznać inną kulturę czy religię.

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

Formy wymian

Wymianę młodzieżową można zrealizować na kilka sposobów:

- warsztaty
- debaty
- wspólne przedstawienia
- organizacja akcji charytatywnych

Forma jest tak różnorodna jak grupa z którą pracujemy. Podejmowanie wspólnych działań wymaga chęci i zaangażowania zarówno ze strony młodzieży, jak i opiekunów.

Ważne: dobór formy wymiany musi być dostosowany do grupy.

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

Przykładowe tematy wymian

Tematyka wymiany zawsze powinna być dostosowana do jej odbiorców. Najczęściej wybierane tematy wynikają z potrzeb osób uczestniczących w wymianie i łączą się z ich zainteresowaniami. Wybrana tematyka powinna być interesująca a zarazem angażująca każdego uczestnika.

Uwaga! Poniższe zagadnienia są przykładowymi, można je traktować osobno, ale również łączyć.

Najczęściej wybierana jest tematyka z zakresu:

1. Edukacji
2. Historii
3. Kultury
4. Ekonomii
5. Polityki

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

1. Edukacja

Wymiany młodzieżowe realizowane są wśród uczniów szkół. Często znajdują się wśród nich osoby, które planują w dalszej przyszłości uczyć się bądź studiować poza granicami własnego kraju. Są to ważne i aktualne tematy dla młodych uczestniczących w wymianie.

Tematy w zakresie edukacji:

- Charakterystyka, w tym podobieństwa i różnice modeli kształcenia w danych krajach
- Studia
- Realizacja kursów, szkoleń z zakresu podnoszenia kompetencji

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

2. Historia

Szczególnie ważne przy budowaniu relacji międzynarodowych jest poznanie i zrozumienie wzajemnych historii państw. Poznanie historii, rozszerzenie wiedzy dotyczącej danego kraju np. Polski jest bardzo ważne dla szkół polonijnych, zajmujących się kształceniem uczniów o polskich korzeniach poza granicami Polski.

Tematy do realizacji w zakresie historii:

- Wspólna historia, czyli co nas łączy
- Wspólne analizowanie historycznych wątków
- Wspólne rekonstrukcje wydarzeń historycznych
- Współczesna historia

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

3. Kultura

Wymiana młodzieżowa to przede wszystkim zetknięcie dwóch różnych kultur, to wymiana wiedzy dotyczącej tradycji, obyczajów. Wspólna wymiana to pewnego rodzaju wydarzenie kulturalne, w którym możemy przedstawić:

- warsztaty kulturalne - rozwijanie wiedzy z dziedzin teatru, muzykologii czy plastyki)
- sławne postacie ze świata kultury
- źródła wspólnych wartości, różnice kulturowe
- wspólne tradycje, obyczaje

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

4. Ekonomia

- Podczas spotkania osób pochodzących z różnych krajów można poruszyć zagadnienia z zakresu:
- Ekonomii społecznej - porównanie modeli, uwarunkowań prawnych itp.
- Kariery zawodowej - rozwoju zawodowego
- Rozwoju współpracy międzynarodowej
- Założenia własnej działalności gospodarczej

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

5. Polityka

- Ostatni z przykładowych zagadnień mogących pojawić się w tematyce wymian. Polityka każdego państwa jest odmienna w różnych aspektach, można podczas wymiany poddać je refleksji czy konstruktywnej dyskusji.
- Zagadnienia w tematyce polityki:
- Role w polityce
- Kariera polityczna
- Prawa człowieka
- Ustroje polityczne
- Organizacje pozarządowe

Część 1. Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian międzynarodowych

Podsumowanie

W części omówiliśmy wymianę pod kątem teoretycznym:

- znaczenie słowa wymiana
- cele
- pełnione funkcje
- formy wymian
- przykładowe dziedziny z jakich można czerpać tematykę przy organizacji wymiany

Po teorii czas na praktykę !

Zapraszamy do drugiej części kursu.

Część 1.
Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian
międzynarodowych

Pytania sprawdzające

1. Co to jest wymiana?
2. Wymień cele jakie spełnia wymiana międzynarodowa.
3. Jakie 2 ważne funkcje spełnia wymiana międzynarodowa?

Część 1.
Dlaczego wymiana?

Znaczenie wymian
międzynarodowych

Zadanie sprawdzające

Przed Tobą organizacja wymiany międzynarodowej pomiędzy młodzieżą z Polski a młodzieżą z Litwy. Uczniowie są w wieku 15-18 lat. Wiesz, że znaczna część młodzieży planuje kontynuować naukę w Polsce.

Zastanów się, jaki zakres tematyczny szczególnie warto rozwinąć podczas wymiany.

2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze zrealizować wymianę

Część

2.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Główne zasady:

Realizacja wymiany jest dużym przedsięwzięciem, wymaga od nas nakładu pracy i czasu. Warto zatem wyznaczyć sobie zasady, którymi będę się kierować :

1. **Trzeba być dobrze przygotowanym**, aby wymiana była dobrze zorganizowana i przyniosła oczekiwane rezultaty.
2. Każda z grup jest inna, **należy odpowiednio reagować do sytuacji.**
3. **Kontroluję rozwój wymiany-** czyli wiem co planuje młodzież w swoich zadaniach

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

5 zasad współpracy z grupą:

1. Daj młodzieży wędkę, nie rybę.
2. Oddaj odpowiedzialność w ręce młodzieży
3. Znajdź dobry temat
4. Oceniaj, ewaluuj, poprawiaj
5. Pozwól sobie na... błędy

Część 2.
Praktyczne wskazówki
przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

1. Daj młodzieży wędkę, nie rybę

**czyli dostarcz odpowiednich umiejętności i patrz, co się będzie
działo**

Rolą nauczyciela, wychowawcy jest bycie pewnego rodzaju wzorem i autorytetem dla swoich podopiecznych. To, co możemy im przekazać to umiejętności i kompetencje, które będą mogli wykorzystywać dalej w swoim życiu.

Jednymi z typów umiejętności, w które warto wyposażyć młodego człowieka są umiejętności liderские. **Zainspirowanie młodzieży do działania na rzecz innych, do bycia aktywnym obywatelem to wielka wartość dla każdej gospodarki i otoczenia.**

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Program wymiany powinien dostarczać młodzieży doświadczeń wspólnego działania dla siebie nawzajem oraz najbliższego otoczenia (np. mieszkańców miejscowości w której organizowana jest wymiana).

Współczesnemu światu potrzeba osób, które potrafią nie tylko „zabierać” od innych, ale też „dawać” coś do siebie. Może to nasi podopieczni będą tymi, którzy za 5-10 lat samodzielnie będą organizować wymiany młodzieżowej, by przekazywać swoje umiejętności dalej?

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

2. Oddaj odpowiedzialność w ręce młodzieży

i obserwuj uważnie jej działania

Gdy już dostarczymy młodzieży odpowiednie umiejętności, musimy zaakceptować fakt, że czasami „jajko jest mądrzejsze od kury”. **Niejednokrotnie młodzież ma lepsze pomysły na realizację wymiany niż dorośli.**

Rolą dorosłych, jest nadanie określonego trybu wymiany, a następnie wypełnienie programu pomysłami młodzieży. W czasie organizowanych przez Fundację wymian młodzież funkcjonuje w strukturze Firmy Młodzieżowej – gdzie Prezes i wiceprezes odpowiada za pilnowanie poprawności realizacji wymiany. Oczywiście należy pamiętać o tym, że młodzież nie może być pozostawiona sama sobie. Powinna wiedzieć, że zawsze ma pod ręką opiekuna-instruktora, który zawsze będzie służył jej dobrą radą i w razie czego wyciągnie z opresji.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

3. Znajdź dobry temat

Młodzieży do wzięcia udziału w wymianie nie trzeba specjalnie zachęcać. Młodzi ludzie chcą wyjechać do innego kraju, spędzić miło czas, poćwiczyć język, nawiązać przyjaźnie. Nie zapominajmy jednak o tym, że młodzi ludzie chcą wyrażać swoje zdanie, dyskutować na ważne dla nich tematy.

Wymiana jest idealną okazją do tego, by młodzież mogła wymienić się swoimi poglądami. Postarajmy się jednak zaszczepić w młodych ludziach nieco idei. Zachęć młodzież do inspirowania się wzajemną kulturą, tradycjami, historią, postawami patriotycznymi.

Młodzieży możemy zaproponować np. przedstawienie w ciekawy sposób historii swoich Państw, wzajemne uczenie się tańców patriotycznych, opowiadanie legend przekazywanych z pokolenia na pokolenie, a także zachęcić do dzielenia się przepisami swoich babć.

Część 2.

Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze zorganizować wymianę

4. Oceniaj, ewaluuj, poprawiaj

Każdy, nawet genialny pomysł, może mieć swoje słabe strony. Nie wyłapiemy ich z punktu widzenia dorosłego, jeżeli nie będziemy słuchać opinii młodzieży.

Istnieje cała masa sposobów ewaluacji – ankiety, rozmowa, rysunki, konferencja podsumowująca, do których możemy zaprosić młodzież. Jest to niezbędne do tego, by utrwalić mocne strony i przypomnieć np. jakie umiejętności były trenowane minionego dnia, ale i po to, by na bieżąco wyłapywać błędy, które możemy naprawić dnia następnego. **Przypuszczalnie nigdy młodzież nie spotka się już w takim składzie jak w czasie konkretnej wymiany, dlatego trzeba zadbać o to, by było to wartościowe i niezapomniane spotkanie.** Młodzieży trzeba słuchać i jeżeli ich pragnienia są uzasadnione – warto za nimi podążać.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

5. Pozwól sobie na... błędy

Spotkanie kilkunastoosobowej grupy osób, które wcześniej się nie znały zawsze może przynosić nieprzewidziane sytuacje. Coś się zniszczy, coś się rozbije, ktoś się rozchoruje.

Zasada nr 1 – nie panikujmy. **Wszystkie trudne i niespotykane sytuacje omawiamy z młodzieżą na bieżąco, szukamy z nimi optymalnych rozwiązań.** Młodzież jest w stanie dużo zrozumieć, jeżeli tylko potraktujemy ich fair.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Plan programu wymiany

- Plan programu powinien zawierać szczegółowy harmonogram wymiany, czyli co i kiedy będzie się działo.
- **Młodzieży na początku przyjazdu należy przedstawić plan pobytu, a tym samym plan każdego dnia.**
- **Przedstawienie planu poszczególnych dni będzie dobrym znakiem dla młodzieży, że wymiana jest przemyślana i dobrze zorganizowana.**
- **W każdym planie, najlepiej jeżeli się znajdą punkty stałe programu oraz te które będą dodatkową atrakcją dla młodzieży m.in. wyjście poza teren wymiany np. zwiedzanie pobliskiego miasta, a najlepiej miejsc szczególnych dla historii polski.**

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Podstawowy plan pobytu zawiera:

- stałe elementy- początek, zakończenie dnia
- termin wycieczek
- czas na pracę w grupach
- czas na rozrywkę- Giełda inicjatyw

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Stałe elementy programu:

- Początek i zakończenie dnia.
- Dla młodzieży jest to nauka powtarzalności i regularności wydarzeń.
- Początek dnia warto rozpocząć od wspólnego spotkania i godzinowego omówienia planu dnia oraz planu działania każdej grupy.
- Podsumowanie dnia to podsumowanie wydarzeń, które miały miejsca w ciągu dnia oraz czas podsumowania Giełdy Zadań, o której o wkrótce.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Wycieczki

- Dla młodzieży wycieczki stanowią atrakcyjną formę poznania często miejsc oraz postaci historycznych. Jeżeli prowadzimy wymianę warto zaplanować wycieczkę dla młodzieży powiązaną miejscami upamiętniającymi ważne momenty z historii np. Majdanek w Lublinie, czy Muzeum Powstania Warszawskiego w Warszawie.
- Ciekawym elementem jest również stworzenie Questu po mieście, czyli samodzielne utworzenie przez wyznaczoną grupę dla reszty wymiany gry dotyczącej zwiedzanego miasta.
- Więcej o tworzeniu questu....

<https://www.youtube.com/watch?v=JtcQXM5riTM>

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Praca w grupach

Grupa jest to

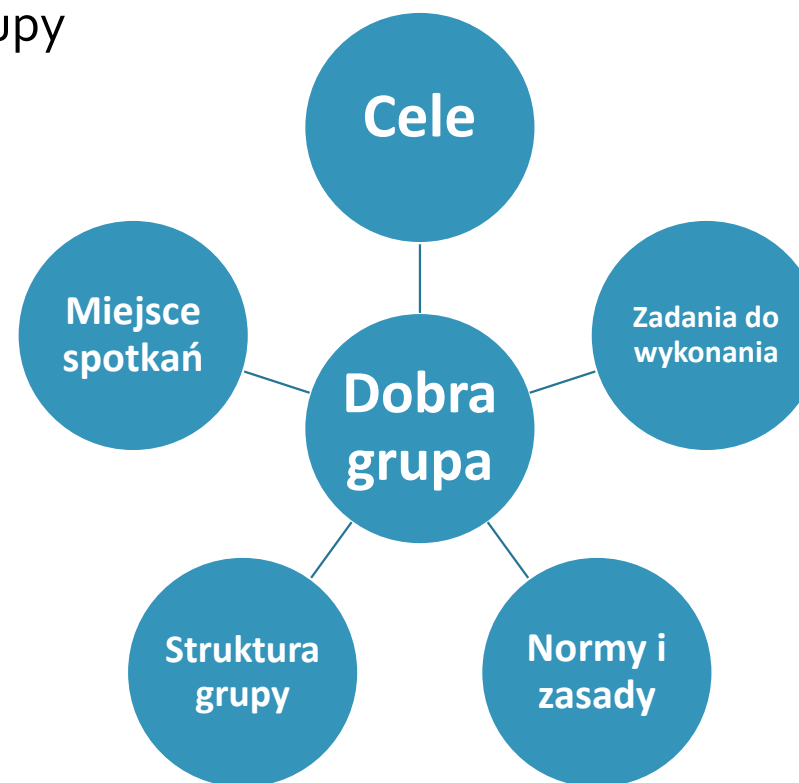
„pewna ilość osób (min. 3) powiązanych systemem stosunków uregulowanych przez instytucje, posiadających wspólne wartości i oddzielonych od innych zbiorowości wyraźną zasadą odrębności”

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Dobrze działająca grupa posiada 5 głównych punktów:

- Dobrze zdefiniowane cele grupy
- Podział zadań
- Normy i zasady
- Strukturę grupy
- Miejsce skupienia

Część 2.

Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze zorganizować wymianę

1. Dobrze zdefiniowane cele grupy

Cel grupy jest powodem, dla którego grupa się spotyka, jednoczy. Cel scala jej członków. Bez wyraźnie postawionego celu, grupa może się pogubić, młodzież może nie rozumieć zasadności realizowania różnych zadań (np. chodzenia do szkoły). Żeby działanie wychowawcze było skuteczne, grupa musi mieć wyraźny cel. Każdy z grupy ten cel powinien też zinterioryzować, tj. przyjąć go, jako swój własny. O celach należy dużo mówić, nieustannie je przypominać, wskazywać, na którym etapie celu jesteście, co udało się osiągnąć, a co jeszcze wciąż jest przed grupą.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

2. Podział zadań

Każdy członek grupy powinien mieć przydzielone zadania, które pomagają grupie w osiągnięciu określonego celu. Pozwala to utożsamić się z grupą i czuć się w niej ważnym i potrzebnym. Daje to też poczucie bezpieczeństwa („wiem, co mam robić”). Zadania powinny być dobierane zgodnie z predyspozycjami, jednocześnie stanowić pewnego rodzaju wyzwanie, by każdy członek grupy mógł w niej zaistnieć.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

3. Normy i zasady

Normy i zasady powinny dotyczyć i pomagać w realizacji zadań, które sprzyjają osiągnięciu celu grupy. Brak ustanowionych norm i zasad, sprawia, że zadania mogą być pomijane, członkowie grupy nie realizują ich w sposób odpowiedzialny. Normy i zasady pokazują też, że nikt w grupie nie jest bezkarny, ponieważ to grupa sama je egzekwuje: nie ma zgody na niewykonywanie zadań, nie ma zgody na obrażanie, czy krytykę innych.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

4. Struktura grupy

Każda grupa powinna posiadać odpowiednią strukturę, począwszy od lidera, który odpowiada za pozostałych członków, po poszczególne zespoły wykonujące odpowiednie zadania. Lider to ta osoba, która stoi na straży grupy, wyznacza kierunek i cel. Pilnuje by inni członkowie grup byli zmotywowani do działania, a zadania były realizowane terminowo. Określenie pozycji każdego członka grupy eliminuje niepotrzebne konflikty i nieporozumienia.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

5. Miejsce skupienia

Każda grupa musi mieć swoje miejsce, w którym będzie się spotykać. Każdy członek grupy powinien uważać takie miejsce za swoje, powinien czuć się w nim dobrze i bezpiecznie. Każdy powinien chcieć chętnie w takim miejscu przebywać i utożsamiać się z tym miejscem. To właśnie w takim miejscu skupienia powinny być widoczne wyraźne znaki związane z tożsamością grupy (logo, plakat, regulamin, gazetka, inne).

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

- Mając na uwadze powyższe punkty młodzież podczas wymiany przekształcamy w firmy młodzieżowe funkcjonujące w kilkuosobowych mieszanych zespołach.
- Zadaniem Firmy Młodzieżowej jest przygotowanie podczas pobytu wydarzenia np. przedstawienia na tzw. Pokaz Finałowy-głównego wydarzenia podsumowującego pobyt- skierowanego do pozostałych grup.
- Na samym początku istnienia firma otrzymuje teczkę z niezbędną dokumentacją. Firma ma za zadanie utworzyć nazwę, wybrać prezesa oraz wiceprezesa a następnie dokonać rozdziału prac prowadzących do osiągnięcia sukces podczas Pokazu Finałowego.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

We wspomnianych teczkach, młodzież otrzymuje dokumentację związaną z prowadzeniem firmy młodzieżowej, po wyborze nazwy prezesa oraz podziału zadań. Następuje czas na uzupełnienie dokumentacji:

- Aktu notarialnego z założenia firmy

Na akcie podpisuje się własnoręcznie każdy z członków firmy a tym samym swoim nazwiskiem poświadczają, że zaangażuje się w prowadzone zadania firmy.

Ważna uwaga !

Akt notarialny stanowi załącznik do kursu.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

- Regulaminu firmy - opracowaniem i zatwierdzenie powierza się wybranemu 2 osobowemu zarządowi firmy: prezesowi i wiceprezesowi. Na tym etapie następuje podział firmy na działy zadaniowe oraz przypisanie każdemu członkowi odpowiedniego działu. Ważnym elementem regulaminu jest Karta Kultury firmy, w której wpisujemy normy i zasady obowiązujące w naszej firmie.
- Podczas pierwszego spotkania firmy dokonuje się wyznaczenie celu istnienia firmy, podziału zadań, spisanie norm i zasad, podział struktury oraz należy pamiętać o wyborze miejsca skupienia, gdzie każdy z członków będzie wiedział, że jest to miejsce spotkań jego firmy.

Ważna uwaga!

Regulamin firmy stanowi załącznik do kursu.

Część 2.

Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze zorganizować wymianę

Co daje metoda Firmy Młodzieżowej?

- rozbudza zainteresowania: pozwala na dostosowanie metody do zainteresowań uczniów, pokazuje korzyści z zainwestowania w swój rozwój
- kreuje silną grupę: wszystkie zadania Firmy Młodzieżowej są realizowane wspólnie w grupie, dzięki czemu uczestnicy lepiej się poznają i mogą sprawdzić się w różnych sytuacjach
- kreuje sukces grupowy i indywidualny każdego uczestnika: zadania można dostosowywać do ich możliwości, by zapewnić im osobisty sukces, który stanie się inspiracją do dalszego rozwoju
- uczy odpowiedzialności za zadania: przyzwyczajają uczestników do systematycznego, odpowiedzialnego działania we współpracy z innymi

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Ważne elementy przy realizacji zadania w firmie młodzieżowej

- **Dobry pomysł** – podstawowym warunkiem przygotowania dobrego i ciekawego zadania jest jego dobre przemyślenie; zadanie powinno być zgodne z celami Firmy oraz zainteresować wszystkich odbiorców.
- **Planowanie** – „Nic nie planując, planujesz zaniedbanie”; poszczególne etapy przygotowywania zadania powinny być bardzo dobrze zaplanowane: od reklamy, poprzez powitanie gości, przebieg finału, zakończenie i pożegnanie aż po ewaluację; każde zadanie powinno być rozpisane w planie taktycznym.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Plan taktyczny powinien zawierać:

- opis zadania głównego
- opis zadań szczegółowych
- podział zadań na poszczególne zadania
- terminy realizacji zadań przez poszczególne osoby
- miejsce na uwagi

Część 2.
Praktyczne wskazówki
przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Plan taktyczny - szablon

Zadanie główne	Zadanie szczegółowe	Osoba	Data realizacji	Uwagi

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Pracując w grupach nad Pokazem Finałowym, nie możemy zapomnieć o:

- **reklamie** - powinna być trafna, oryginalna i zwracająca uwagę
- **dekoracji oraz przygotowaniu sali** - dekoracja powinna odpowiadać charakterowi przygotowanego finału, podobnie jak sala, np. odpowiednie ułożenie krzeseł i stolików
- **powitaniu gości** - przedstawienie się, powitanie wszystkich na sali, przedstawienie przebiegu finału oraz jego założeń, wytłumaczenie zasad uczestniczenia w inicjatywie
- **prowadzeniu finału** - czuwanie nad całością przedsięwzięcia, wprowadzanie miłej atmosfery, zachęcanie wszystkich do działania, dawanie przykładu, jak się dobrze bawić
- **zakończeniu** - podziękowanie wszystkim za dobrą zabawę oraz za zaangażowanie

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Giełda Zadań

- Sposób na aktywizację społeczną uczestników.
- To innowacyjny konkurs polegający na zrealizowaniu inicjatywy społecznej przez grupę dla pozostałych uczestników wymiany.
- Uczestnicy poprzez giełdę zadań zapewniają sobie rozrywkę, ale przede wszystkim uczą się organizacji oraz odpowiedzialności za podejmowane działania.
- Inicjatywy często są też edukacyjne, łączą rozrywkę z edukacją np. quiz geograficzny, gdzie uczestnicy rywalizują między sobą poprzez odpowiadanie na konkretne pytania z dziedziny geografii.
- Uczą aktywnej postawy obywatelskiej.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Etapy realizacji inicjatyw społecznych:

1. Pomysł

Wspólnie w grupie należy zastanowić się nad sposobem realizacji inicjatywy, odbiorcami zabawy, podjąć decyzję czy w takiej formie będzie atrakcyjna dla nich.

2. Planowanie

Inicjatywę należy dobrze zaplanować krok po kroku, ponieważ jest to wydarzenie dla większej liczby osób, nie przemyślana inicjatywa nie przebiega w sposób prawidłowy, może okazać się nie atrakcyjna, należy zaplanować zgodnie z planem taktycznym inicjatywę rozdzielić zadania, a jej realizacja okaże się z pewnością sukcesem!

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

3. Przygotowanie i organizacja

Do realizacji inicjatywy należy się przygotować , przeprowadzić jej próbę. Inicjatywa musi być rozreklamowana wśród odbiorców w formie zachęcającego do udziału plakatu czy zaproszenia.

4. Ewaluacja

Ważnym zadaniem po realizacji inicjatywy jest jej ewaluacja, należy w grupie się spotkać i ją omówić pod kątem plusów i minusów, co było fajne a co jest do poprawy.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

W przygotowaniu inicjatywy bardzo ważna jest JAKOŚĆ!!!

Co podlega ocenie:

1. Przygotowanie bloku reklamowego, czyli plakatu i reklamy – jego pomysłowość i staranność.
2. Staranność przygotowania wszystkich elementów inicjatywy: przywitanie uczestników, przedstawienie zasad i prowadzenie konkurencji.
3. Staranność przygotowanych materiałów do inicjatywy.
4. Zaangażowanie całej grupy w prowadzenie.
5. Posprzątanie po inicjatywie.

Część 2.
Praktyczne wskazówki
przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Przykładowe inicjatywy społeczno-edukacyjne:

Quiz geograficzny

Jest to zabawa polegająca na odgadywaniu różnych miejsc, zabytków, krain geograficznych związanych z Polską. Jest to rodzaj quizu, gry, w której uczestnicy muszą odgadywać poszczególne zadania, miejsca znajdujące się w Polsce. Przykładowy sposób realizacji: zadaniem firmy jest przygotowanie 3 rund konkurencji.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

- **Runda 1:** na prezentacji multimedialnej znajdują się zdjęcia poszczególnych miejsc, każda z drużyn biorących udział w rozgrywce otrzymuje mapę z konturem Polski. Organizatorzy kolejno wyświetlają zdjęcia poszczególnych miejsc/zabytków-uczestnicy natomiast na mapie muszą zaznaczyć w którym miejscu znajduje się dany zabytek/miejsce oraz co to jest.
- **Runda 2:** na tej samej mapie uczestnicy muszą zaznaczyć Państwa sąsiadujące z Polską.
- **Runda 3:** organizatorzy zadają pytania: np. *Jaki jest najwyższy szczyt Polski?* Zadaniem pozostałych jest udzielenie prawidłowej odpowiedzi (można też np. dopasowywać województwa do ich stolic).

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Quiz literacki

Gra sprawdzająca poziom wiedzy o polskich autorach, o polskich dziełach literackich, forma dowolna- krzyżówka, dopasowywania, odpowiadanie na pytania, odgadywanie tytułów po obrazkach, scenkach

Quiz językowy

To rodzaj gry polegający na odkrywaniu zasad języka polskiego, może to być np. pewnego rodzaju dyktando, łamańce językowe, literowanie poszczególnych słów.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Quiz historyczny

- **Rozsypanka** - zadaniem ucznia jest dopasowanie postaci historycznej do opisu, który dotyczy wydarzenia z historii, w którym ta postać miała najważniejsze znaczenie. W tym celu uczniowie otrzymują kartki, na których wpisane jest imię i nazwisko postaci, natomiast na drugiej kartce znajduje się opis wydarzenia, które odnosi się do tej postaci. Np. wypisuje na osobnych kartkach postaci historyczne (np. Mieszko I, Mikołaj Kopernik, Adolf Hitler itd.) i ważne wydarzenie historyczne, z udziałem tej osoby (np. Chrzest Polski, teoria heliocentryczna, wybuch II wojny światowej itd.)

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

- **Zgadnij kto ?-** Wchodzącym do sali prowadzący przypina na plecach kartki z imionami sławnych osób. Każdy chodzi po sali i próbuje zgadnąć kim jest, zadając pytania pozostałym osobom. Kiedy odgadnie kim jest, przypina sobie kartkę z przodu i chodzi dalej pomagając innym. np. Prowadzący (wychowawca) każdemu uczniowi przypina na plecy karteczkę z imieniem i nazwiskiem słynnej postaci historycznej. Uczniowie rozchodzą się po klasie zadając pytania każdej z osób, dopóki nie odgadną postaci, którą są.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

- **Inny wariant:** Do koperty wkładamy zdjęcie znanej postaci historycznej, każda osoba losuje kopertę, a jej zadaniem jest odgadnięcie postaci, która znajduje się w kopercie. (Grę można przeprowadzać również w drużynach). Można też wykorzystać pantomimę- rodzaj przedstawienia, w którym aktor (mim) nie używa głosu, tylko odgrywa przedstawienie używając ruchu, mowy ciała i gestów. Zadaniem ucznia jest zaprezentowanie jakiejś scenki historycznej (np. Obrady okrągłego stołu), reszta grupy próbuje zgadnąć daną scenkę. Inną opcją danej gry jest zaproszenie na środek sali kilku osób, które będą przygotowane tj. np. przebrane za określone osoby, które prezentują życiorys poszczególnych osób, a następnie drużyny muszą zadawać im pytania, na które poszczególne osoby będą mogły odpowiadać tylko: „tak” lub „nie”.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Olimpiada na wesoło

To rodzaj olimpiady na wesoło, tyle że nie wymagającej umiejętności sportowych, ale współpracy. Przykładowe konkurencje to np. slalom z łyżką z jajek, skoki w workach, wyścigi rzędów, wyścigi 3 nóg.

Siatkówka wodna

To turniej siatkówki wodnej, do którego zostają zaangażowane inne pozostałe drużyny. „Piłką” są balony. Balony są przerzucane przez „pary”- 2 osoby trzymające w rękach ręcznik. Zwycięzcy otrzymują przygotowany przez organizatorów Puchar.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Potańcówka polska

- Zabawa taneczna prowadzona przez wodzirejów/animatorów, prowadzących w czasie potańcówki różne zabawy.

Świetliki

- To inicjatywa realizowana nocą, polegająca na przejściu odpowiedniej trasy, której punkty wyznaczają jedynie światełka.

Pokaz talentów

- Wydarzenie w czasie którego poszczególni uczestnicy prezentują swoje talenty, pokaz nie jest konkursem, jego celem jest prezentacja talentów młodych osób.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Turniej piłki nożnej

- Zorganizowanie Turnieju Piłki Nożnej o Puchar Pióra Orła Białego oraz zorganizowanie konkursu na najlepszy doping, przyśpiewki kibiców.

Numerki - zadania o Polsce

- Zabawa polega na odnalezieniu odpowiednich numerków. Osoba losuje tzw. „mały numerek” i następnie musi odnaleźć „duży numerek”. Po odnalezieniu „dużego numerka” osoba wraca do prowadzących i pokazuje znaleziony numerek. Wówczas zostaje jej przydzielone zadanie. Jeżeli zadanie zostanie wykonane poprawnie osoba dostaje 1 punkt. Ważne, by zadania które są wykonywane były związane z Polską, lub były pytaniami dotyczącymi Polski.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Ewaluacja - Metody podsumowania pracy z grupą

Najczęściej podczas ewaluacji wykorzystuje się metody ilościowe tj. ankieta oraz jakościowe tj. wywiady grupowe, my chcemy przedstawić Tobie, kilka innych metod, do zastosowania np. na podsumowaniu dnia.

Metod podsumowania pracy z grupą jest bardzo wiele. Oczywiście można je zmodyfikować i wykorzystać jako bazę do realizacji własnej metody.

Metody podsumowania:

1. Metoda niedokończonych zdań
2. Metoda pralki, walizki i kosza
3. Metoda tarczy (radaru)
4. Metoda kartezjańskiego układu współrzędnych
5. Metoda kuli śniegowej

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Metody niedokończonych zdań

Jest to najprostsza metoda, która nie wymaga przygotowania żadnych dodatkowych materiałów. Polega na tym, że prowadzący rozpoczyna zdanie, a zadaniem każdego z uczestników jest dokończenie tego zdania. Uczestnicy siedzą w kole i każdy po kolei powtarza początek zdania i kończy według własnego uznania.

Przykładowe zdania:

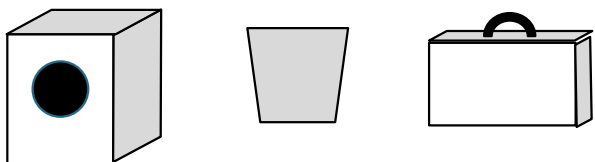
- Dzisiaj najbardziej podobało mi się....
- Podczas dzisiejszego dnia nauczyłem się...
- Chciałbym podziękować za....
- Uważam, że lepiej można było zrobić...
- Będę tęsknić za...
- A na koniec chciałbym dodać, że...

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Możemy na tablicy lub flipczarcie narysować takie schematyczne rysunki i przyklejać do nich karteczki.

Metoda pralki, walizki i kosza

Metod pralki, walizki i kosza na śmieci polega na tym, że prowadzący przygotowuje fizycznie te trzy przedmioty (choć z pralką może być to trudne) lub umowne miejsca, które symbolizują te przedmioty oraz małe karteczki, na których uczestnicy mogą zapisać różne sprawy.

Następnie prosi się uczestników o wrzucenie do każdej z tych rzeczy karteczki, na których zapisują elementy aktywności:

- Do **walizki** wrzucamy karteczki z tym, co chcemy ze sobą zabrać, co nam się podobało.
- Do **pralki** to, co naszym zdaniem trzeba poprawić, nad czym trzeba popracować.
- Do **kosza na śmieci** to, co nam się nie podobało, co byśmy odrzucili.

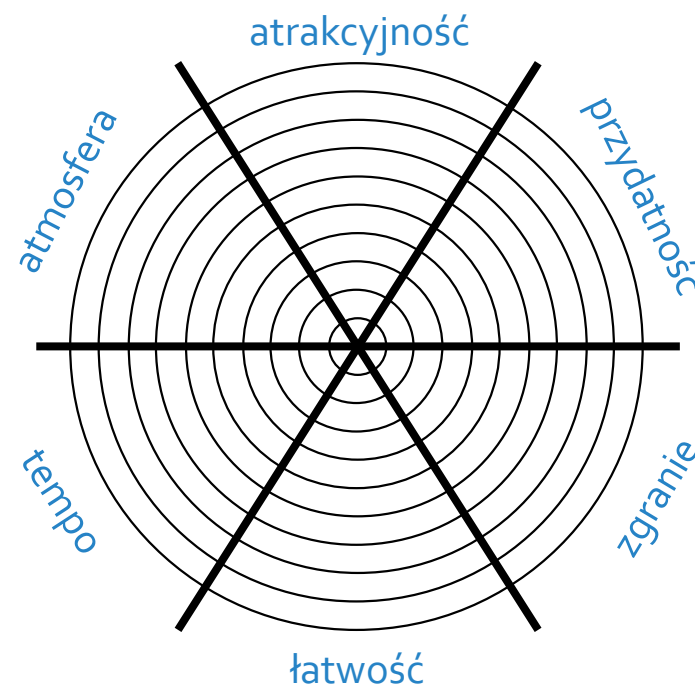
Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Metoda tarczy (radaru)

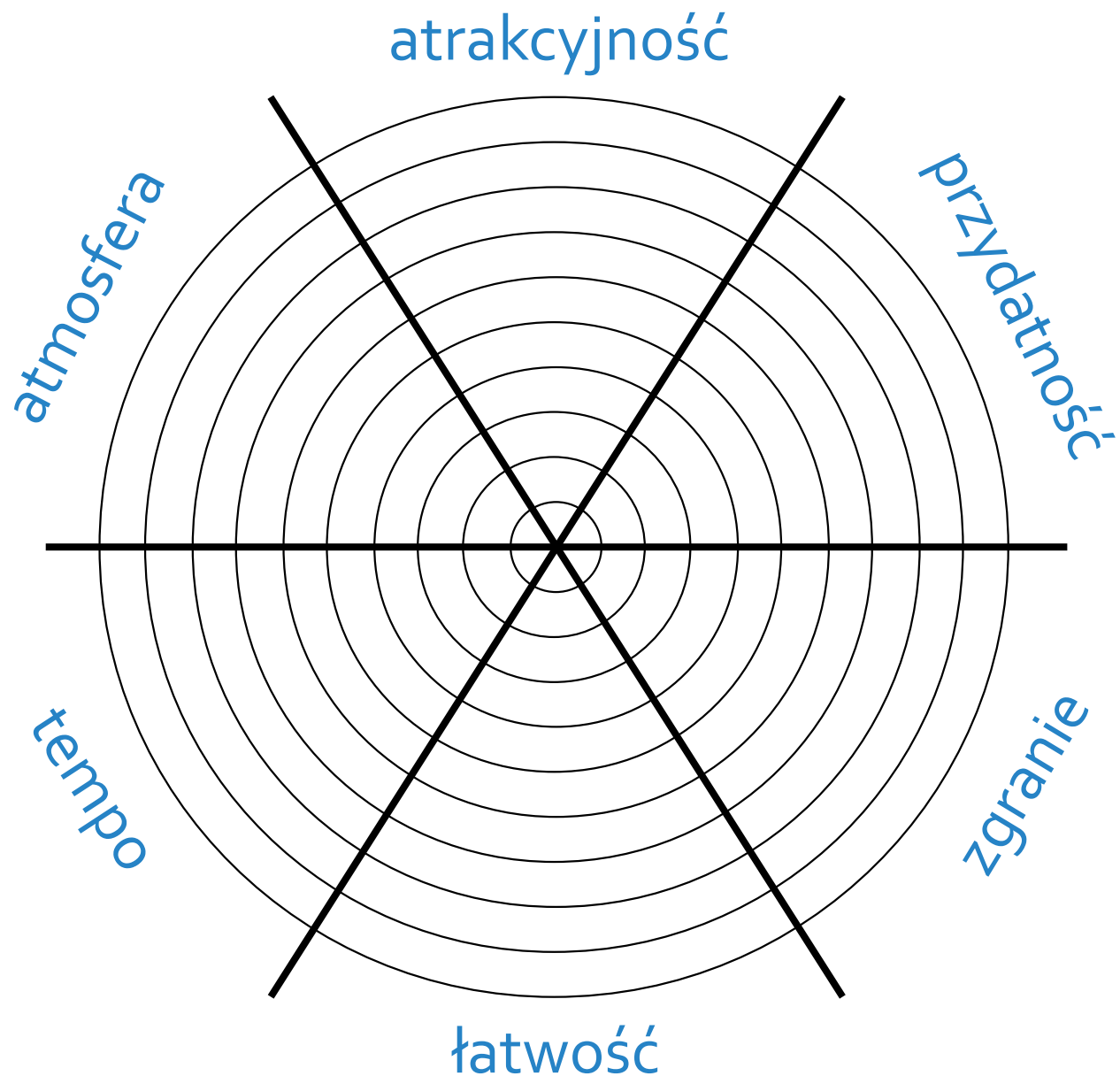
Do tej metody musimy przygotować tarczę – tzn. narysować duży okrąg i podzielić go na odpowiednią dla nas ilość części. Każda część odpowiada innemu aspektowi podsumowania, np. atmosfera, atrakcyjność, przydatność itp. Następnie prosimy uczestników, żeby narysowali kropkę w każdej części. Im bliżej środka, tym lepsza ocena danego aspektu, a im dalej, tym słabsza.

Metodę można nieco zmodyfikować dla dzieci i poprosić, żeby przyczepiły uśmiechniętą, neutralną lub smutną minę przy każdym z aspektów.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Metoda kartezjańskiego układu współrzędnych

W tej metodzie pytamy grupę o 4 sprawy:

1. Było i się tego spodziewałem
2. Było, ale się tego nie spodziewałem
3. Nie było i się tego nie spodziewałem (spodziewałem się, że tego nie będzie)
4. Nie było, a się tego spodziewałem

Możemy to zapisać w czteropolowym układzie i np. wypełniać wspólnie na tablicy, bądź też poprosić o wypełnienie w parach lub indywidualnie na przekazanych przez nas arkuszach.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

	Było	Nie było
Zgodne z oczekiwania		
Nie zgodne z oczekiwania		

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Metoda kuli śniegowej

Czasami, kiedy z grupą pracujemy nad jakimś **trudnym lub bardzo osobistym tematem**, jako formę podsumowania naszej pracy możemy użyć metody kuli śniegowej polegającej na podsumowywaniu działania z użyciem metod stosowanych w odpowiedniej kolejności:

1. Podsumowanie indywidualne (np. indywidualne wypełnianie karty).
2. Podsumowanie w parach (np. rozmowa, wspólne wypełnienie karty).
3. Podsumowanie w małych grupkach.
4. Podsumowanie na forum (jeśli ktoś chce się podzielić swoją refleksją, może to zrobić, ale bez presji).

Tym sposobem stwarzamy uczestnikom **poczucie bezpieczeństwa**, ponieważ łatwiej rozmawiać o trudnych lub osobistych tematach w mniejszym gronie, a następnie ewentualnie podzielić się z całą grupą swoimi refleksjami.

Część 2. Praktyczne wskazówki przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Podsumowanie

Część 2. zawierała zagadnienia z zakresu:

- utworzenia planu pobytu
- prowadzenia firmy młodzieżowej
- giełdy zadań
- metod ewaluacyjnych

Część 2.
Praktyczne wskazówki
przy realizacji wymian

czyli jak dobrze
zorganizować
wymianę

Pytania sprawdzające

1. Jakie są najważniejsze cechy dobrej grupy?
2. Jakie korzyści przynosi stosowanie metody Firmy Młodzieżowej?
3. Jakie są metody ewaluacji? Wymień minimum dwie.

3. Znaczenie tożsamości i patriotyzmu w życiu człowieka

kształtowanie postaw młodego człowieka poza granicami Polski

Część

3.

Część 3.

Znaczenie tożsamości i patriotyzmu w życiu człowieka

kształtowanie postaw młodego człowieka poza granicami Polski

Tożsamość człowieka

Tożsamość to

„(...) cechy wyróżniające jednostki lub grupy, określające, kim lub czym jest ta jednostka lub grupa i co ma dla nich znaczenie. Najważniejszymi źródłami tożsamości są płeć, orientacja seksualna, narodowość lub etniczność i przynależność klasowa. Ważnym czynnikiem tożsamości jednostki jest jej imię i nazwisko; nazewnictwo ma też duże znaczenie dla tożsamości grupowej”.

Anthony Giddens definiuje tożsamość zarówno w zakresie indywidualnym, jak i zbiorowym.

Pojęcie tożsamości przysługuje każdej jednostce ale również dotyczy grupy.

Tożsamość grupy to cechy ją identyfikujące, to cechy na podstawie których możemy odróżnić daną grupę od innej.

Część 3.

Znaczenie tożsamości i patriotyzmu w życiu człowieka

kształtowanie postaw młodego człowieka poza granicami Polski

Tożsamość to samoświadomość jednostki, kształtuje się ona w grupie, a zatem również w środowisku szkolnym.

Wymienia się **3 czynniki mające wpływ na kształt tożsamości człowieka:**

1. Sfera duchowa kultury - czyli zbiór światopoglądów, idei, wartości jakimi kieruje się społeczeństwo
2. Wymiar związany z osobowością, psychiką człowieka- dotyczy właściwości jednostki wyznaczanych społecznie i kulturowo, ważną rolę odgrywają wartości i normy obecne w kulturze. Wymiar ten bardzo silnie związany jest z cechami człowieka: płeć, wiek, status społeczny itp.
3. Wymiar tożsamości społeczny, kulturalny ukształtowany w grupie – w koncepcjach socjologicznych wymiar dominujący dla ukształtowania tożsamości.

Część 3.

Znaczenie tożsamości i patriotyzmu w życiu człowieka

kształtowanie postaw młodego człowieka poza granicami Polski

- Tożsamość związana jest z psychosomatycznymi predyspozycjami jednostki. Odnosi się do naszego miejsca urodzenia, płci, wieku, przynależności rasowej. Rodząc się dziedziczymy nie tylko nazwisko ale również przynależność kulturową, która ściśle odpowiada za naszą tożsamość kulturową.
- To tożsamość kształtuje nasze postrzeganie swojej roli w społeczeństwie.
- Tożsamość kulturowa kiedyś związana była ściśle z przynależnością do jednego Państwa, ojczyzny, dzisiaj wraz z przemianami globalnymi podlega zmianom tożsamość. Tym samym tracą na znaczeniu podziały, konflikty, zanikają bariery międzynarodowe.
- Jednym z przykładów budowania nowych tożsamości jest Unia Europejska, skupiająca różne tożsamości narodowe zaczynająca tworzyć tożsamości postnarodowe, wielokulturowe.

Część 3.

Znaczenie tożsamości
i patriotyzmu w życiu
człowieka

kształtowanie postaw
młodego człowieka
poza granicami Polski

3 typy tożsamości kulturowej

Wyróżnionej przez Manuela Castells'a:

1. **Tożsamość legitymizująca** będąca podstawą wszelkiej ludzkiej tożsamości – legitymuje człowieka jako tego konkretnego, zakorzeniającej w rdzennej kulturze, nadającej podmiotowość jednostce . Jedną z jej odmian jest nacjonalizm.
2. **Tożsamość oporu** - dotyczy zmian w tożsamości człowieka wywołanych stanem zagrożenia. Jest odpowiedzią na pojawiające się zmiany w strukturach społecznych, charakteryzuje buntowników.
3. **Tożsamość „projektująca”** tworząca się na potrzeby wynikających zmian w rzeczywistości społecznej i kulturowej. Do tego rodzaju zaliczamy np. tożsamości „polsko-brytyjskie” czyli pewnego rodzaju **tożsamości polonijne**.

Część 3.

Znaczenie tożsamości i patriotyzmu w życiu człowieka

kształtowanie postaw młodego człowieka poza granicami Polski

Tożsamość polonijna

- jest niewątpliwie związana z dziejącymi się zmianami społecznymi oraz efektem globalizacji. Kształtuje się zazwyczaj w warunkach wielokulturowości, gdzie łatwo dostrzec różnice kulturowe. Doświadczając wielokulturowości możemy lepiej poznać siebie oraz zinterioryzować elementy innej kultury.

Tożsamość polonijną można zatem zdefiniować za słowami Jerzego Nikitorowicza jako

„promowanie i ustawiczne kreowanie paradygmatu współistnienia, porozumienia, współpracy i współdziałania z innymi w celu osiągnięcia poziomu postkonwencjonalnego, otwartego na ponadnarodową obywatelskość.”

Część 3. Znaczenie tożsamości i patriotyzmu w życiu człowieka

kształtowanie postaw
młodego człowieka
poza granicami Polski

*„Patriotyzm oznacza umiłowanie tego, co ojczyście:
umiłowanie historii, tradycji, języka czy samego krajobrazu ojczyźtego .
Jest to miłość, która obejmuje również dzieła rodaków i owoce ich geniuszu”
Jan Paweł II*

Patriotyzm w podstawowym znaczeniu to „postawa łącząca przywiązanie i miłość do ojczyzny, solidarność z własnym narodem- z szacunkiem do innych narodów i poszanowaniem ich suwerennych praw; przeciwieństwo szowinizmu”.

Część 3.

Znaczenie tożsamości
i patriotyzmu w życiu
człowieka

kształtowanie postaw
młodego człowieka
poza granicami Polski

Czym zadaniem jest kształtowanie patriotyzmu?

rola 2 podstawowych instytucji

- **Rodzina** - jako pierwsza podstawowa grupa społeczna. To ona odpowiada za trwanie kultury, tradycji oraz narodu. Postawa patriotyczna młodego człowieka kształtuje się przez wspólne zwiedzanie miejsc historycznych, odchodzenie świąt narodowych czy z obserwacji postaw rodziny.

Przekazując tradycje, obyczaje   sposoby myślenia i zachowania
kształtuje tożsamość człowieka

Część 3.

Znaczenie tożsamości i patriotyzmu w życiu człowieka

kształtowanie postaw młodego człowieka poza granicami Polski

- **Szkoła** - jako kolejna instytucja uczestnicząca w życiu młodego człowieka silnie oddziałuje na kształtowanie jego postaw patriotycznych. Dana postawa na tym etapie może kształtować się poprzez poznawanie literatury narodowej, historii czy przygotowywanie i uczestnictwo w uroczystościach związanych z narodowymi świętami, które są dla niego praktycznymi lekcjami wychowania patriotycznego. Ważna jest również obecność symboli narodowych w dobrze widocznym miejscu tj. godła czy flagi.

Ważna uwaga !

Rodzina oraz szkoła silnie kształtuje tożsamość i postawę patriotyzmu w młodym człowieku!!!

Część 3.
Znaczenie tożsamości
i patriotyzmu w życiu
człowieka

kształtowanie postaw
młodego człowieka
poza granicami Polski

Sposoby na kształtowanie postaw obywatelskich:

1. Organizowanie uroczystości związane z obchodzeniem świąt narodowych.
2. Organizowanie wyjść do miejsc pamięci narodowej.
3. Wyjazdy do miejsc o znaczeniu historycznym.
4. Spotkania z osobami związanymi z historią, patriotami.

Część 3. Znaczenie tożsamości i patriotyzmu w życiu człowieka

kształtowanie postaw
młodego człowieka
poza granicami Polski

Patriotyzm kształtowany jest w procesie wychowania patriotycznego, które oznacza „kształtowanie cnót obywatelskich czyli zachowań, w których przejawia się troska o Ojczyznę, realizuje się konkretnie poprzez poczucie odpowiedzialności za jej rozwój”

Część 3.

Znaczenie tożsamości
i patriotyzmu w życiu
człowieka

kształtowanie postaw
młodego człowieka
poza granicami Polski

Przykłady cnót obywatelskich:

- Ofiarność, wierność - przejawiające się w służbie dla państwa i wypełnianiu obowiązków obywatelskich
- Pracowitość
- Gościnność
- Poczucie dumy narodowej
- Szacunek do symboli ojczystych

Część 3.

Znaczenie tożsamości
i patriotyzmu w życiu
człowieka

kształtowanie postaw
młodego człowieka
poza granicami Polski

Podstawowe cele kształtowania patriotyzmu:

- rozwój postaw patriotycznych
- rozwój tożsamości narodowej
- budowanie dumy narodowej
- pogłębianie więzi historycznych i narodowych
- kształtowanie świadomości obywatelskiej

Część 3.
Znaczenie tożsamości
i patriotyzmu w życiu
człowieka

kształtowanie postaw
młodego człowieka
poza granicami Polski

Podsumowanie

W trzeciej części zostały omówione zagadnienia:

- tożsamości
- patriotyzmu

Część 3.
Znaczenie tożsamości
i patriotyzmu w życiu
człowieka

kształtowanie postaw
młodego człowieka
poza granicami Polski

Pytania sprawdzające

1. Wymień podstawowe cele kształtowania patriotyzmu
2. Zdefiniuj pojęcie tożsamości i patriotyzmu, znajdź punkty wspólne.
3. Wymień dwie podstawowe instytucje kształtujące postawę patriotyzmu u młodego człowieka.

Bibliografia

A. Skreczko, Wychowanie patriotyczne, https://opoka.Org.Pl/biblioteka/ID/w_patriot.Html, data dostępu: 15.11.2018r.

G. Kobiela, Patriotyzm Polski — wychowanie patriotyczne, <http://www.Studiawarminskie.Uwm.Edu.Pl/assets/artykuly/sw-41-42391-400.Pdf>, data dostępu: 15.11.2018r.

Grupa społeczna, <http://www.Socjologia.Xmc.Pl/tag/cechy-grupy-spoecznej/>, data dostępu: 15.11.2018r.

H. Baszak Jaroń (red.), Socjologia tożsamości, Krakowskie Towarzystwo Edukacyjne sp. z o.o. - Oficyna Wydawnicza AFM, Kraków 2008.

Jan Paweł II, Pamięć i tożsamość. Rozmowy na przełomie tysiącleci, Ligatur, 1993.

M. Pawłowski (red.), Udana wymiana. Podręcznik dla animatorów polsko-ukraińskich wymian młodzieży, Europejski Dom Spotkań- Fundacja Nowy Staw, Lublin 2016.

Patriotyzm, w: Nowy Leksykon PWN, 1998.

Wymiana, w: Nowy Leksykon PWN, 1998.

Z. Jaroszuk, W. Czakon (red.), Korona Polskiego Wychowania- program wychowawczy dla szkół ponadgimnazjalnych, Fundacja Szczęśliwe Dzieciństwo, Lublin, 2014.

Źródła grafik: str. 6, 22, 73 – pixabay.com